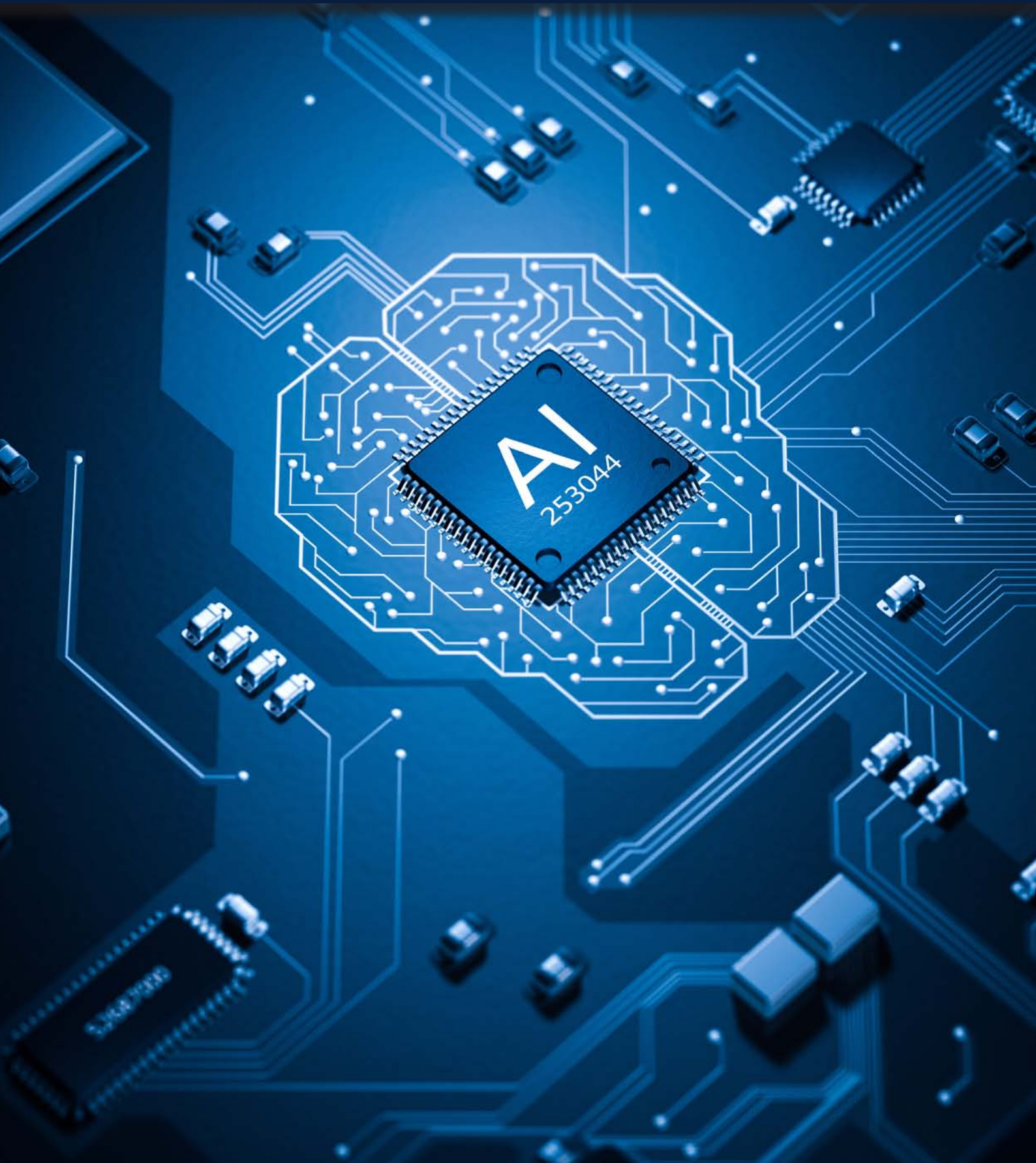

wiadomości

• N O R M A L I Z A C J A •

PKN

1/2024

1/2024

3 OD REDAKCJI

AKTUALNOŚCI

4 Wyniki wyborów do Rady Normalizacyjnej

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH

6 Systemy zarządzania AI - o czym firmy powinny wiedzieć

10 Wózki jezdniowe bez operatora

12 Nowa norma dotycząca oznaczania metalowych zaworów zapewnia bezpieczeństwo urządzeń ciśnieniowych

14 Kosmetyki i detergenty – zmiany legislacyjne w kontekście opakowań

18 ORGANY TECHNICZNE – GRUDZIEŃ 2023

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:

Joanna Skalska – tel. 22 556 74 62

Redaktorzy:

Marta Hejduk – tel. 22 556 77 09

Aleksandra Kierońska – tel. 22 556 75 07

Skład:

Oskar Sztajer – tel. 22 556 77 62

Piotr Jotel – tel. 22 556 75 98

REDAKCJA:

skr. poczt. 411, 00-950 Warszawa 1

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adyustacji tekstów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia - Adobe Stock / PKN, okładka - © icafreitas / Adobe Stock

Szanowni Czytelnicy!

Współcześnie doświadczamy dynamicznego rozwoju technologii, a sztuczna inteligencja (AI) staje się integralną częścią naszego życia. W miarę postępu pojawiają się coraz bardziej złożone pytania dotyczące etyki i moralności związanej z zarządzaniem tymi zaawansowanymi systemami. Etyczne zarządzanie sztuczną inteligencją staje się nieodłącznym elementem odpowiedzialnego rozwoju technologicznego.

To zagadnienie jest wieloaspektowe – począwszy od prywatności i bezpieczeństwa danych aż po wpływ sztucznej inteligencji na rynek pracy i społeczeństwo jako całość. Warto zastanowić się nad tym, jakie wartości powinny kierować projektantami, programistami i użytkownikami sztucznej inteligencji, aby uniknąć negatywnych konsekwencji wykorzystania tej technologii.

Etyczne zarządzanie AI to nie tylko kwestia zastosowania zasad moralnych w projektach, lecz także budowanie świadomości społecznej i dialogu, aby wspólnie określić granice i normy, które powinny towarzyszyć rozwojowi sztucznej inteligencji.

O tym, jaką rolę odegra tu normalizacja, przeczytaj Państwo w bieżącym numerze.

Zapraszam do lektury

Joanna Skalska

Wyniki wyborów do Rady Normalizacyjnej

W lutym 2024 roku upływa V kadencja Rady Normalizacyjnej – kolejalnego organu opiniodawczo-doradczego Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Do zadań Rady należy w szczególności opiniowanie stanu i kierunków rozwoju normalizacji; wniosków o powołanie i odwołanie Komitetów Technicznych; przepisów wewnętrznych PKN dotyczących opracowywania dokumentów normalizacyjnych; projektów dokumentów normalizacyjnych, w których opracowywaniu uczestniczy PKN, na zasadach określonych w przepisach wewnętrznych PKN.

Prezes PKN informuje, że komisja wyborcza (powołana zarządzeniem Prezesa PKN nr 36 z dnia 19 października 2023 r. w sprawie powołania komisji wyborczej w celu przeprowadzenia wyborów do Rady Normalizacyjnej przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym) przeprowadziła wybory, w wyniku których w skład Rady Normalizacyjnej weszli przedstawiciele organizacji, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2-6 ustawy o normalizacji.

Członkowie Rady Normalizacyjnej VI kadencji wybrani w drodze wyborów

Uchwała nr 5 z dnia 12 stycznia 2024 r. komisji wyborczej powołanej do przeprowadzenia wyborów na członków Rady Normalizacyjnej przy PKN

II. PRZEDSTAWICIELE OGÓLNOPOLSKICH ORGANIZACJI GOSPODARCZYCH

1.	Janusz Nowastowski	Polska Izba Gospodarcza Elektrotechniki
2.	Tomasz Piotrowski	Polska Izba Inżynierów Budownictwa
3.	Adam Tatarowski	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Zabezpieczeń Technicznych i Zarządzania Bezpieczeństwem POLALARM
4.	Stanisław Tkaczyk	Krajowa Izba Gospodarcza
5.	Piotr Zapolski	Stowarzyszenie Producentów Cementu

III. PRZEDSTAWICIELE OGÓLNOPOLSKICH ORGANIZACJI PRACODAWCÓW		
1.	Wojciech Gwizdak	Krajowa Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej
2.	Zenon Małkowski	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Producentów Zabezpieczeń Przeciwpożarowych i Sprzętu Ratowniczego
3.	Dariusz Łazęcki	Związek Pracodawców - Producentów Materiałów dla Budownictwa
4.	Mariusz Śliwiński	Polska Izba Mleka
IV. PRZEDSTAWICIELE KRAJOWYCH LUB REGIONALNYCH ORGANIZACJI, których celem statutowym jest ochrona interesów konsumentów		
1.	Kamil Kiejna	Polskie Stowarzyszenie Producentów Styropianu
2.	Marek Roszak	Polskie Stowarzyszenie Jakości Zarządzania POLISOLAB
3.	Elżbieta Szadzińska	Federacja Konsumentów
4.	Wojciech Szczepka	„Klub Paragraf 34” Stowarzyszenie Bezpieczeństwa Technicznego
5.	Dominik Szczukocki	Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”
V. PRZEDSTAWICIELE OGÓLNOPOLSKICH ORGANIZACJI ZAWODOWYCH I NAUKOWO-TECHNICZNYCH		
1.	Stefan Góralczyk	Naczelna Organizacja Techniczna. Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych
2.	Wojciech Januszko	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
3.	Piotr Kamiński	Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych
4.	Marcin Ocioszyński	Stowarzyszenie Elektryków Polskich
5.	Mariusz Sangórski	Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
VI. PRZEDSTAWICIELE SZKÓŁ WYŻSZYCH I NAUKI		
1.	Michał Kaczmarek	Politechnika Łódzka
2.	Jerzy Kwaśniewski	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
3.	Michał Wieczorowski	Politechnika Poznańska
4.	Anna Wronka	Uniwersytet Łódzki

Systemy zarządzania AI – o czym firmy powinny wiedzieć

Od rozwoju autonomicznych samochodów po rozwój generatywnych narzędzi AI takich jak ChatGPT oraz Google Bard, sztuczna inteligencja (AI) stała się podstawowym elementem naszego codziennego życia. Czym więc jest AI? Przykładem niech będą wirtualni asystenci wykorzystujący sztuczną inteligencję, którzy reagują na polecenia głosowe i wykonują zadania na podstawie danych wejściowych użytkownika. To tylko jeden z przykładów na to jak technologie AI są zintegrowane z urządzeniami codziennego użytku, aby uczynić je bardziej intuicyjnymi i zdolnymi do interakcji z ludźmi w taki sposób, który wydaje się najbardziej naturalny i pomocny.

Jednak AI wykracza daleko poza to. Zastosowanie AI już teraz rewolucjonizuje sposób działania firm.

Postępy w uczeniu maszynowym i uczeniu głębokim powodują zmianę paradygmatu w prawie każdym sektorze przemysłu. Obejmując tak różnorodne obszary jak opieka zdrowotna, finanse i technologia informacyjna, sztuczna inteligencja staje się pionierem innowacji i optymalizacji w wielu dziedzinach. A w samym sercu tego wszystkiego znajdziemy systemy zarządzania AI.

Z uwagi na ryzyko związane z technologiami AI i ich złożoność, ważne jest posiadanie solidnych mechanizmów zarządzania. Systemy zarządzania AI odgrywają istotną rolę w opracowywaniu i wdrażaniu technologii sztucznej inteligencji. W tym miejscu dokładniej przeanalizujemy znaczenie takich systemów w zapewnianiu skutecznych ocen ryzyka związanego z AI oraz postępowanie z nim.

Czym jest sztuczna inteligencja?

Sztuczna inteligencja to technologia, która sprawia, że maszyny i programy komputerowe wykonują zadania, które zazwyczaj wymagają ludzkiej inteligencji. Obejmuje to takie aspekty jak rozumienie języka ludzkiego, rozpoznawanie wzorców, uczenie się na podstawie doświadczenia i podejmowanie decyzji. Ogólnie systemy AI działają przez przetwarzanie ogromnych ilości danych, szukając wzorców, na podstawie których mogą modelować własne procesy decyzyjne.

Chociaż taka definicja jest zrozumiała dla laików, nie jest ona do końca precyzyjna. Czym więc dokładnie jest sztuczna inteligencja? Według ISO/IEC 22989:2020 AI jest „zdolnością do pozyskiwania, przetwarzania, tworzenia i stosowania wiedzy zapisanej w formie modelu,

w celu wykonania jednego lub większej liczby zadań”. Ta definicja jest bardziej precyzyjna z technologicznego punktu widzenia i nie ogranicza się do obszarów, w których technologie AI są już wykorzystywane, ale pozostawia przestrzeń do dalszego rozwoju.

O systemach zarządzania AI

Jak wobec tego działa sztuczna inteligencja? System AI działa na podstawie danych wejściowych, w tym predefiniowanych reguł i danych, które mogą być dostarczane przez ludzi lub maszyny, w celu wykonania określonych zadań. Innymi słowy, maszyna otrzymuje dane wejściowe ze środowiska, następnie oblicza i wyciąga wnioski, przetwarzając dane wejściowe za

pomocą jednego lub większej liczby modeli i podstawowych algorytmów.

Ponieważ możliwości AI rosną wykładniczo, istnieją poważne obawy dotyczące poufności, uprzedzeń, nierówności i bezpieczeństwa. Analiza wpływu ryzyka związanego z AI na użytkowników ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia odpowiedzialnego i zrównoważonego wdrażania tych technologii. Bardziej niż kiedykolwiek firmy potrzebują ram, które poprowadzą je na ich drodze do sztucznej inteligencji. ISO/IEC 42001, pierwsza na świecie norma dotycząca systemów zarządzania AI, jest odpowiedzią na takie zapotrzebowanie.

ISO/IEC 42001 to uznawana na całym świecie norma zapewniająca wytyczne z zakresu zarządzania technologiami AI. Oferuje systematyczne podejście do wyzwań związanych z wdrażaniem AI w ramach uznanego systemu zarządzania obejmującego takie obszary jak etyka, odpowiedzialność, przejrzystość i poufność danych. Zaprojektowana, by nadzorować różne aspekty sztucznej inteligencji, zapewnia zintegrowane podejście do zarządzania projektami AI, od oceny ryzyka po skuteczne radzenie sobie z zagrożeniami i ich skutkami.

Od ryzyka po możliwości

Norma ISO/IEC 42001 ma pomóc przedsiębiorstwom i całemu społeczeństwu w sposób bezpieczny i skuteczny czerpać maksymalne korzyści z wykorzystania AI.

Użytkownicy mogą odnieść wiele korzyści:

- lepsza jakość, bezpieczeństwo, identyfikowalność, przejrzystość i niezawodność zastosowań AI;
- zwiększona wydajność i ocena ryzyka związanego z AI;

- większe zaufanie do systemów AI;
- obniżone koszty rozwoju AI;
- lepsza zgodność z przepisami dzięki szczegółowym kontrolom, schematom audytu oraz wytycznym spójnym z nowymi przepisami i regulacjami.

Wszystko powyżej przyczynia się do etycznego i odpowiedzialnego wykorzystywania AI przez ludzi na całym świecie.

Prężny cykl ciągłego udoskonalania

Jako norma systemu zarządzania ISO/IEC 42001 opiera się na procesie „Plan – Do – Check – Act” (planuj – wykonaj – sprawdź – działaj), polegającym na ustanowieniu, wdrożeniu, utrzymaniu i ciągłym doskonaleniu sztucznej inteligencji. Takie podejście jest ważne z wielu powodów:

- Po pierwsze, zapewnia uznanie wartości AI dla rozwoju jako rozpoznawanej oraz istnienie odpowiedniego poziomu nadzoru.
- Po drugie, system zarządzania umożliwia organizacji proaktywne dostosowywanie swojego podejścia zgodnie z wykładniczym rozwojem technologii.
- Wreszcie, zachęca organizacje do przeprowadzania ocen ryzyka związanego z AI oraz definiowania działań po wystąpieniu ryzyka związanego z AI w regularnych odstępach czasu.

Przewiduje się, że wraz z szybkim upowszechnieniem się AI na całym świecie ISO/IEC 42001 stanie się integralną częścią sukcesu organizacji, podążając śladami innych norm systemów zarządzania takich jak ISO 9001 dotycząca jakości, ISO 14001 dotycząca środowiska i ISO/IEC 27001 dotycząca bezpieczeństwa technologii informacyjnych.

Odblokowanie potencjału AI

Oczywiste jest, że z biegiem czasu sztuczna inteligencja będzie nadal ulepszana i rozwijana. W związku z tym, zarządzanie nią będzie musiało dostosować się do tych zmian, koncentrując się na różnych sposobach utrzymania i przyspieszania systemów AI dla świata biznesu. Znaleźliśmy się na rozdrożu, gdzie potrzebne jest wyważone podejście. Jak wykorzystać pełen potencjał możliwości AI bez narażania się na ryzyko?

Stąpanie po cienkiej linii pomiędzy możliwościami a ryzykiem jest możliwe tylko dzięki solidnemu zarządzaniu. Dlatego ważne jest, aby liderzy biznesu i przemysłu zapoznali się z ISO/IEC 42001 – systemem zarządzania AI, który stanowi podstawę do etycznego, bezpiecznego i przyszłościowego wykorzystania sztucznej inteligencji w różnych jej zastosowaniach. To działanie równoważące, ale lepsze zrozumienie tej równowagi pomoże nam w unikaniu pułapek podczas naszej wspólnej drogi ze sztuczną inteligencją.

Tłum. I. P.
www.iso.org

foto. © Adi / Adobe Stock

Wózki jezdniowe bez operatora

W dzisiejszym szybko rozwijającym się świecie ogromne znaczenie ma postęp automatyzacji, który pozwala na osiągnięcie powtarzalności i zredukowanie etatów, dzięki czemu możliwe jest obniżenie kosztów produkcji oraz ceny gotowego wyrobu. Od wielu lat obserwujemy ogromny udział robotów przemysłowych w liniach produkcyjnych. Automatyzacja oraz rozwój sztucznej inteligencji (zyskujący w krótkim czasie na znaczeniu) wpływają na coraz szersze zastosowanie autonomicznych robotów mobilnych (*autonomous mobile robot* – AMR) i zautomatyzowanych pojazdów kierowanych (*automated guided vehicle* – AGV). Do celów niniejszego artykułu proszę rozpatrywać wózki jezdniowe (fachowe pojęcie branżowe stosowane przez PKN/KT 248 ds. Wózków Jezdniowych) jako wszelkiego rodzaju wózki widłowe.

Wózki jezdniowe bez operatora dzielą się na autonomiczne roboty mobilne (AMR) oraz zautomatyzowane pojazdy kierowane (AGV), wybór rozwiązania zależy od indywidualnych potrzeb danego klienta. Jakie są różnice pomiędzy obydwoma rozwiązaniami? Robot AMR posiada system nawigacji, dzięki któremu może na bieżąco redefiniować swoje trasy i unikać przeszkód (po wykryciu przeszkody AMR może zmienić swoją

trasę tak, aby ominąć przeszkodę). Ogólnie system nawigacji daje robotowi możliwość mapowania środowiska i zmieniania trasy oraz lokalizacji. Natomiast pojazd AGV porusza się w trybie automatycznym wzdłuż predefiniowanej trasy (fizycznej lub wirtualnej). Pojazd AGV nie zjedzie ze swojej predefiniowanej trasy, kiedy napotka przeszkodę, zatrzyma się w odpowiednim momencie, aby uniknąć kontaktu (taka sytuacja ma miejsce w przypadku zastosowania np. skanera, istnieją także systemy mechaniczne ze specjalnymi zderzakami, które wywierają minimalną siłę na przeszkodę przed zatrzymaniem pojazdu) i zaczeka aż przeszkoda zostanie usunięta. Ponieważ roboty AMR są rozwiązaniem bardziej innowacyjnym w dalszej części skupimy się głównie na nim.

Wózek jezdniowy AMR:

- musi być nawigowany w trybie autonomicznym, co nazywane jest także „naturalnym nawigowaniem”. Wózek nawiguje, obserwując środowisko i nie potrzebuje do operowania żadnego dodatkowego wyposażenia/infrastruktury (reflektorów, taśm magnetycznych na posadzce). Wózek musi znać swoją lokalizację, wiedzieć jak i dokąd ma się udać oraz jaką czynność wykonać na miejscu.

- musi być autonomiczny, co oznacza że sam musi decydować o konieczności zmiany trasy, gdy zajdzie taka potrzeba, tak by uniknąć kontaktu z przeszkodą.

Istnieją dwa główne typy wózków jezdniowych bez operatora AMR. Pierwszy to wózki paletowe przeznaczone do manipulowania ładunkami na poziomie posadzki. Drugi to wózki podnośnikowe przeznaczone do układania ładunków o wadze do 2 t na wysokość do 2 m. Jedną z wad autonomicznej nawigacji AMR jest za duży zakres pozycjonowania niż np. w przypadku pojazdów AGV sterowanych laserowo. Układanie ciężkich ładunków na dużych wysokościach wymaga precyzyjnego pozycjonowania, które można osiągnąć w chwili obecnej tylko przy zastosowaniu systemów wykorzystujących nawigację laserową lub indukcyjną. Naturalne nawigowanie rozwija się bardzo szybko, prawdopodobnie w niedalekiej przyszłości będziemy mogli zobaczyć wózki jezdniowe bez operatora AMR osiągające większe wysokości unoszenia ładunku.

Główne zalety wózków jezdniowych bez operatora AMR:

- Wózki jezdniowe bez operatora AMR wypełniają lukę niedoboru siły roboczej przez zmniejszenie zależności od pracowników. Transportowanie materiałów może się wiązać z dużym wysiłkiem, zwłaszcza podczas pracy na trzy zmiany.
- Zastosowanie wózków jezdniowych bez operatora AMR pozwala na obniżenie kosztów stałych. Koszty pracy stale rosną, dlatego zastosowanie autonomicznego systemu przy pracy na trzy zmiany jest idealnym rozwiązaniem. Producenci tego typu rozwiązań gwarantują szybki zwrot kosztów inwestycji, w zależności od zastosowanego rozwiązania nawet do 2 lat, a niekiedy krócej.
- Zwiększenie bezpieczeństwa pracy. Wózki jezdniowe bez operatora AMR są wyposażone w czujniki i technologie, które zapobiegają przed najeżaniem na ludzi oraz przeszkody. Tego typu wózki są bezpieczniejsze niż te obsługiwane przez operatora, zwłaszcza gdy są wykonane zgodnie z wymaganiami najnowszej PN-EN ISO 3691-4:2024-01 Wózki jezdniowe – Wymagania dotyczące bezpieczeństwa i sprawdzanie – Część 4: Wózki jezdniowe bez operatora i ich systemy, opracowana przez PKN/KT 248 ds. Wózków Widłowych. Są to rozwiązania pozwalające na wyeliminowanie błędów związanych z czynnikiem ludzkim.

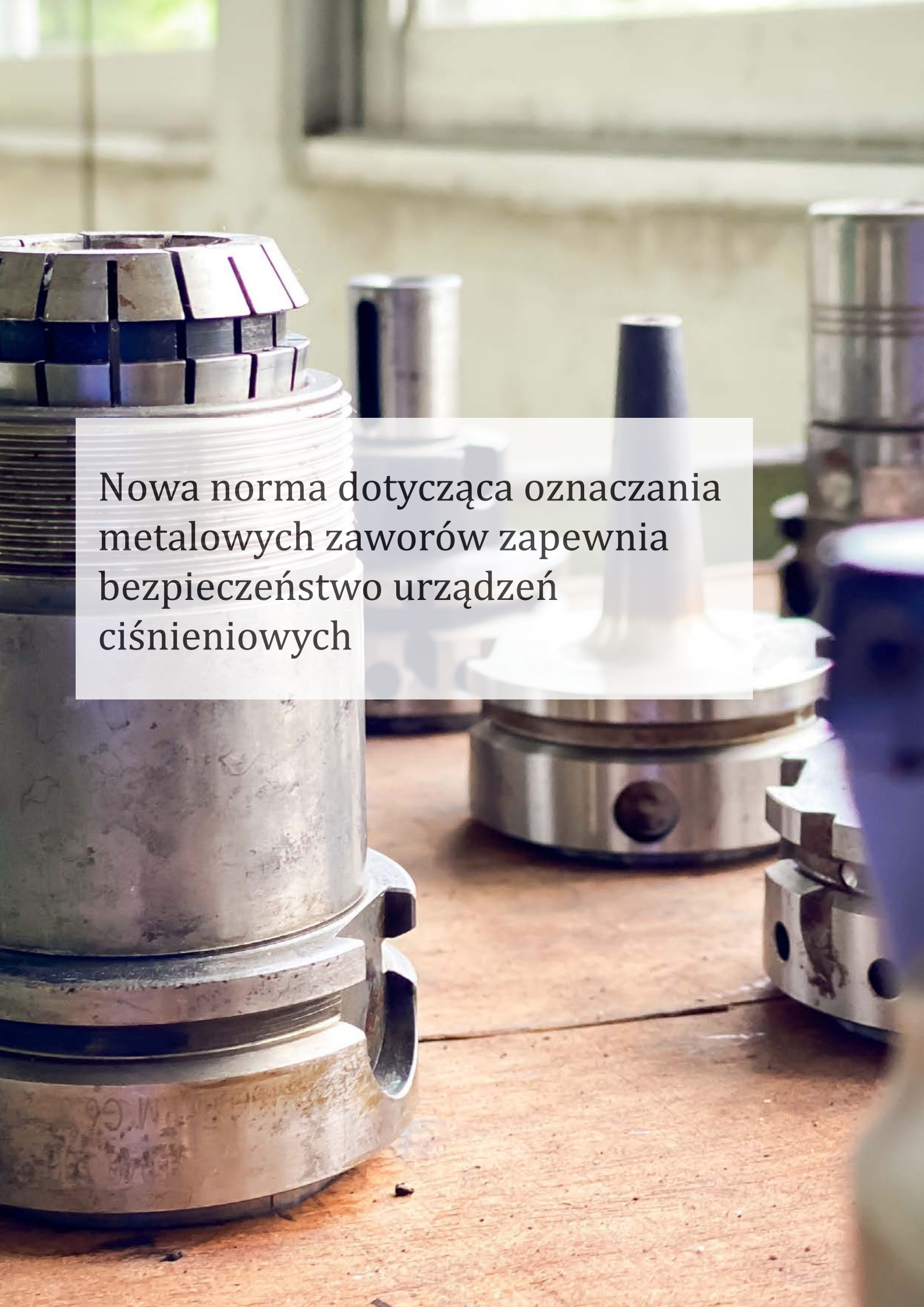
- Wykonywanie pracy na stałym poziomie. Wózek jezdniowy bez operatora AMR oczywiście nie będzie w stanie manipulować ładunkami tak szybko jak najbardziej doświadczony operator, ale będzie wykonywać swoją pracę na stałym poziomie na każdej zmianie roboczej (wszystkich trzech), a pracownicy dzięki temu mogą się skupić na innych bardziej kluczowych zadaniach wymagających kreatywnego myślenia. Wyeliminowanie błędów, które mógłby popełnić operator ułatwia także identyfikowalność produktów na magazynie i przeprowadzanie inwentaryzacji.

Do głównych wad wózków jezdniowych bez operatora AMR należą:

- Szacunkowo większe o ok. 5% koszty utrzymania w porównaniu do wózków tradycyjnych.
- Długi czas wdrożenia technologii od kilku dni do nawet kilku tygodni w zależności od wybranego rozwiązania.
- Większy wstępny koszt inwestycji, który powinien się zmniejszyć wraz z rozwojem technologii.
- Utrudniona kompatybilność pomiędzy rozwiązaniami różnych producentów.
- Do prawidłowego funkcjonowania wymagany jest silny sygnał Wi-Fi na całym obszarze pracy.
- Mniejsza elastyczność i dynamika pracy w porównaniu do operatora. Konieczność zmiany trasy niesie za sobą konieczność przeprogramowania systemu.

Konieczność bycia konkurencyjnym wymusza na producentach stałe wdrażanie najnowszych technologii, które umożliwiają zwiększenie wydajności, zachowanie ciągłości pracy, zmniejszenie kosztów stałych, osiągnięcie powtarzalności produktu oraz obniżenie kosztu wyrobu dla klienta końcowego. Niestety ma to również swoją negatywną stronę – ograniczanie miejsc pracy, a niekiedy wymuszoną konieczność przekwalifikowania się pracownika. Dalszy rozwój technologiczny jest nieunikniony i nabiera tempa, powinniśmy go więc postrzegać jako naturalną kolej rzeczy, jeżeli chcemy się utrzymać na rynku pracy, to musimy stale się rozwijać i zwiększać swoje kwalifikacje.

*Tomasz Owczarski
Sektor Logistyki, Transportu i Opakowań PKN*

Nowa norma dotycząca oznaczania metalowych zaworów zapewnia bezpieczeństwo urządzeń ciśnieniowych

Zawory przemysłowe to urządzenia mechaniczne, które kontrolują przepływ cieczy lub gazu w systemie przez otwieranie, zamykanie lub częściowe blokowanie kanałów. Są niezwykle istotne w wielu branżach, ponieważ poprawiają wydajność, zapewniają precyzyjną kontrolę oraz ogólne bezpieczeństwo wielu procesów przemysłowych.

Przełomem w tym obszarze jest nowo opracowana norma EN 19:2023 *Marking of metallic valves*. Znaczenie tej normy polega na kompleksowym uwzględnieniu ogólnych cech oraz wymagań dotyczących znakowania metalowych zaworów przemysłowych. Jest ona zgodna z zapisami w ESR (*Essential Safety Requirements* – zasadnicze wymogi bezpieczeństwa) w Sekcji 3.3 Aneksu I Dyrektywy o urządzeniach ciśnieniowych 2014/68/EU*. Oferuje ona systematyczne podejście do znakowania i etykietowania urządzeń ciśnieniowych.

Działając w tandemie z różnymi normami specyficznymi dla produktów, ta ogólna norma tworzy solidne ramy, które zapewniają jakość i zgodność różnych produktów zaworowych.

Dyrektywa o urządzeniach ciśnieniowych ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa urządzeń ciśnieniowych w Unii Europejskiej. Ustanawia ona wymogi bezpieczeństwa, promuje dostęp do rynku przez wymaganie zgodności z normami, przyczynia się do harmonizacji w państwach członkowskich UE, chroni konsumentów i środowisko, zapewnia ramy prawne i ułatwia handel międzynarodowy dzięki ustanowieniu spójnych norm dla produktów wprowadzanych na rynek europejski. Jest to zgodne z celem jednolitego rynku UE, jakim jest ułatwienie płynnego transferu handlu technicznego

Poprzednia wersja EN 19:2023 *Marking of metallic valves* datowana jest na rok 1975. Najnowsza wersja została znowelizowana przez CEN/TC 69 *Industrial valves*, na czele z AFNOR (krajowa jednostka normalizacyjna, Francja) pełniącym rolę Sekretariatu.

PKN/KT 210 ds. Armatury Przemysłowej i Rurociągów Przemysłowych jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z CEN/TC 69.

Tłum. I. P.
www.cencenelec.eu

*Pressure Equipment Directive 2014/68/EU (PED).

Kosmetyki i detergenty – zmiany legislacyjne w kontekście opakowań

Jednym z priorytetów Komisji Europejskiej na lata 2019-2024 jest tzw. Europejski Zielony Ład. To pakiet działań podjętych w celu przekształcenia Unii Europejskiej w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę. W ramach tego pakietu dokonuje się przeglądu i nowelizacji wielu aktów prawnych z różnych obszarów. Wśród dokumentów szczególnie ważnych dla branży kosmetycznej i detergentowej można wymienić:

- rozporządzenie detergentowe (648/2004);
- rozporządzenie kosmetyczne (1223/2009);
- rozporządzenie dot. kosmetycznych deklaracji marketingowych (655/2013);
- rozporządzenie dot. produktów biobójczych (528/2012);
- rozporządzenie dot. klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (1272/2008);
- rozporządzenie REACH (1907/2006);
- rozporządzenia dot. opakowań i odpadów opakowaniowych (94/62/WE);
- rozporządzenie dot. ekoprojektowania (2009/125/WE);
- dyrektywy dot. uzasadniania zielonych regulacji (projekt);
- dyrektywę dot. nieuczciwych praktyk handlowych (2005/29/WE);
- dyrektywę dot. praw konsumentów (2011/83/UE);
- dyrektywę dot. oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG).

Nowelizacja ww. aktów prawnych ma na celu uregulowanie działań podmiotów w wielu obszarach, m.in. dotyczących dokumentacji koniecznej do rejestracji oraz oznakowania produktów. Zmiany dotyczyć będą także etykiet, w tym minimalnej wielkości czcionki na etykietach, oraz możliwości stosowania e-etykiet. Ma być również umożliwione stosowanie tzw. cyfrowego paszportu produktu oraz przyjęcie reguły uzasadniania oświadczeń marketingowych. Oznakowanie dotyczące wpływu produktu na środowisko ma być ujęte w ramy prawne – aby wyeliminować zjawisko *greenwashingu*, czyli takiej komunikacji z klientem, która wskazuje, bez dowodów naukowych i przeprowadzonych badań, że produkt nie wpływa negatywnie na środowisko naturalne, a podmiot działa zgodnie z zasadami ochrony środowiska.

Opakowanie produktów

Zmiany prawa wpłyną także na wiele aspektów związanych z opakowaniem produktów. Do produkcji opakowań mają być wykorzystywane surowce monomateriałowe. Ma to ułatwić recykling, ponowne wykorzystanie opakowań oraz wykorzystanie określonych ilości recyklatów do produkcji opakowań. Ma być również zmieniona definicja opakowania wielomateriałowego. Każde opakowanie ma nadawać się do recyklingu lub ponownego wykorzystania. Opakowania mają także podlegać minimalizacji. Zakazane ma być wprowadzanie do obrotu opakowań z podwójnymi ściankami i fałszywym dnem. Maksymalny współczynnik pustej przestrzeni ma wynosić 40%, także dla branży e-commerce. Zakazane mają być pudełka zbiorcze, folie grupujące opakowania, saszetki na kosmetyki dla hoteli (chyba że wykazana będzie 85% efektywność selektywnej zbiórki tych opakowań). W sklepach wielkopowierzchniowych mają działać systemy do ponownego napełniania opakowań. Harmonizacji mają podlegać oznaczenia umieszczane na opakowaniach dla celów selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych – tak, aby ułatwić cały proces. Opakowania z intencjonalnie dodanym bisfenolem A lub związkami perfluoroalkilowymi nie będą mogły być wprowadzane do obrotu.

Planowane zmiany prawa zapoczątkowały poszukiwanie nowych rozwiązań przez branżę kosmetyczną i detergentową. Proponuje się m.in. budowę systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych po produktach kosmetycznych, ponieważ obecnie nie obserwuje się poprawy efektywności systemu selektywnej zbiórki komunalnej (docelowe wartości recyklingu nie zostały osiągnięte). W procesie selektywnej zbiórki odpadów podkreśla się rolę konsumenta i potrzebę stałej, eliminującej błędy, komunikacji i edukacji. Wśród narzędzi pomocnych w tych działaniach wskazuje się m.in. aplikację *Sorteusz*, opracowaną przez specjalistów gospodarki odpadami i recyklingu przy wsparciu partnerów związanych z branżami: kosmetyczną, detergentową, tworzyw sztucznych, spożywczą. Przedsiębiorcy z różnych branż już teraz zmieniają opakowania produktów i sposób etykietowania, tak aby ułatwić recykling. Poszukiwane są również nowe materiały opakowaniowe oraz oceniana jest ich trwałość, recykliczacja, bezpieczeństwo stosowania.

Toczy się dyskusja o możliwości stosowania systemów ponownego uzupełniania opakowań, m.in. w zakresie bezpieczeństwa i odpowiedzialności za te syste-

my oraz za produkty umieszczane w tychże systemach. Podejmowane są także dyskusje nad zdefiniowaniem i uregulowaniem prawnym procesu recyklingu chemicznego jako uzupełniającego recykling mechaniczny. Takie uzupełnienie wydaje się niezbędne do osiągnięcia zakładanych w UE celów recyklingu.

Przywołane zmiany legislacyjne i podejmowane przez podmioty działania zmieniają praktycznie każdy obszar funkcjonowania branż kosmetycznej i detergentowej – od pozyskiwania surowców, przez procesy produkcyjne, różne aspekty związane z opakowaniami, dystrybucją produktów końcowych, postępowaniem z odpadami, aż do marketingu i komunikacji z konsumentami. Dostosowanie wszystkich procesów do zmieniających się aktów prawnych wymaga skoordynowanych działań tak, aby sprostać wymogom środowiskowym, a równocześnie podmioty mogły funkcjonować na akceptowalnym poziomie rentowności.

Materiał opracowano na podstawie wykładów z konferencji „Dobre opakowanie – wybór czy wymóg? – jak zielona rewolucja sprzyja innowacjom produktowym”:

- „Perspektywy dla branż kosmetycznej i detergentowej w kontekście zielonej rewolucji” – dr inż. Anna Oborska – Dyrektorka Generalna i Wiceprezes Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Producentów Kosmetyków i Detergentów, Przewodnicząca PKN/KT 335 ds. Detergentów
- „Unijne rozporządzenie w miejsce dyrektywy, jakie zmiany prawne czekają sektor opakowaniowy” – Magdalena Diczek – Dyrektorka Biura Zarządu, Członka Zarządu Związku Pracodawców Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK
- „Recykling chemiczny – niezbędny do osiągnięcia celów recyklingu opakowań z tworzyw sztucznych” – dr inż. Anna Kozera-Szałkowska – Fundacja Plastics Europe Polska

Konferencja została zorganizowana 1 grudnia 2023 r. przez Polskie Stowarzyszenie Producentów Kosmetyków i Detergentów, członka PKN/KT 334 ds. Produktów Kosmetycznych oraz PKN/KT 335 ds. Detergentów.

Mirostawa Rodziewicz
Sektor Chemii PKN

ORGANY TECHNICZNE

foto. © comzeal / Adobe Stock

GRUDZIEŃ 2023

Komitety Techniczne

Zmiany zakresów tematycznych Komitetów Technicznych

- KT 6 ds. Systemów Zarządzania rozszerzył zakres o ISO/PC 302, *Guidelines for auditing management systems*
- KT 9 ds. Niezawodności rozszerzył zakres o ISO/TC 251, *Asset management*

Nowi Przewodniczący Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 55 ds. Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych prof. dra hab. inż. Zdobysława Flisowskiego reprezentującego Politechnikę Warszawską
- w KT 90 ds. Uprawy Roli i Ogrodnictwa prof. dra hab. Marka Gajewskiego reprezentującego Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- w KT 93 ds. Mięsa, Jaj i ich Przetworów dra hab. Krzysztofa Dasiewicza reprezentującego Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- w KT 111 ds. Produktów Węglpochodnych i Wyrobów z Węgla Uszlachetnionych dra inż. Bartosza Mertasa reprezentującego Instytut Technologii Paliw i Energii
- w KT 144 ds. Koks i Przetworzonych Paliw Stałych dra inż. Aleksandra Sobolewskiego reprezentującego Instytut Technologii Paliw i Energii
- w KT 219 ds. Ciężkich Metali Nieżelaznych mgr inż. Beatę Cwołek reprezentującą Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych
- w KT 239 ds. Jubilerstwa dra inż. Sławomira Safarzyńskiego reprezentującego Galvano-Aurum s.c. M. Gurowska S. Safarzyński
- w KT 254 ds. Geotechniki dra inż. Witolda Bogusza reprezentującego CH2M Polska Services Sp. z o.o.
- w KT 275 ds. Techniki i Zagrożeń w Górnictwie prof. dra hab. inż. Kazimierza Lebeckiego reprezentującego Wyższą Szkołę Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach

- w KT 301 ds. Odlewnictwa mgra inż. Adama Bitkę reprezentującego Sieć Badawczą Łukasiewicz – Krakowski Instytut Technologiczny
- w KT 311 ds. Konserwacji Dóbr Kultury dra hab. Łukasza Bratasza reprezentującego Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera Polskiej Akademii Nauk
- w KT 313 ds. Usług Ochrony przed Szkodnikami dra Jacka Dońca reprezentującego ARDIS Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Jacek Doniec

Nowi Zastępcy Przewodniczącego Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego:

- w KT 77 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej mgra inż. Rafała Burzyńskiego reprezentującego ABB Sp. z o.o.

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w KT 39 ds. Tytoniu i Wyrobów Tytoniowych Kamilę Kosacką-Klusek z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 82 ds. Wyrobów Spirytusowych Kamilę Kosacką-Klusek z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 88 ds. Żywności Mrożonej Kamilę Kosacką-Klusek z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 107 ds. Technicznych Wyrobów Włókienniczych Bartłomieja Sorbjana z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 200 ds. Koncentratów Spożywczych, Skrobi i Produktów Dietetycznych Kamilę Kosacką-Klusek z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 229 ds. Kawy, Herbaty i Kakao Kamilę Kosacką-Klusek z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 235 ds. Analizy Żywności Kamilę Kosacką-Klusek z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 246 ds. Ochrony Radiologicznej Zuzannę Samborską-Zajkowską reprezentującą Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej
- w KT 274 ds. Betonu dr Joannę Miklewską z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w KT 321 ds. Analizy Żywności Kamilę Kosacką-Klusek z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała na członka KT następujące podmioty:

- AGC GLASS POLAND Sp. z o.o. do KT 325 ds. Projektowania Konstrukcji i Elementów Budowlanych ze Szkła
- ARDOR Ewa Sztarbała do KT 180 ds. Bezpieczeństwa Pożarowego Obiektów
- Akademię Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie do KT 219 ds. Ciężkich Metali Nieżelaznych
- Aluprof SA do KT 325 ds. Projektowania Konstrukcji i Elementów Budowlanych ze Szkła
- EURO-DARMAL Sp. z o.o. do KT 175 ds. Farb i Lakierów
- Fire-Lab Sp. z o.o. do KT 180 ds. Bezpieczeństwa Pożarowego Obiektów
- Firma „STYLL-GROM” Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Lidia Nieścierowicz do KT 73 ds. Projektowania i Eksploatacji Urządzeń Elektroenergetycznych o Napięciu Powyżej 1 kV Prądu Przemianowego (1,5 kV Prądu Stałego) oraz Ograniczników Przepięć
- K-Flex Polska Sp. z o.o. do KT 140 ds. Rur, Kształtek i Armatury z Tworzyw Sztucznych, KT 179 ds. Ochrony Ciepłej Budynków, KT 186 ds. Gumy i Wyrobów Gumowych, KT 316 ds. Ciepłownictwa i Ogrzewnictwa i KT 329 ds. Konstrukcji i Materiałów z Kompozytów Polimerowych
- Politechnikę Rzeszowską im. Ignacego Łukasiewicza do KT 206 ds. Obrabiarek i Narzędzi Skrawających do Metali oraz Oprzyrządowania Przedmiotowego i Narzędziowego
- UNIMOT Terminale Sp. z o.o. do KT 222 ds. Przetworów Naftowych oraz Produktów Podobnych Pochodzenia Biologicznego i Syntetycznego

Odwołani członkowie Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN odwołała z członkostwa w KT następujące podmioty:

- BOTSI PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA z KT 6 ds. Systemów Zarządzania, KT 9 ds. Niezawodności
- DEKRA Certification Sp. z o.o. z KT 7 ds. Badań Nieniszczących, KT 108 ds. Kruszyw i Kamienia Budowlanego, KT 127 ds. Surowców Hutniczych i Stali, KT 128 ds. Projektowania i Wykonawstwa Konstrukcji Metalowych i Konstrukcji Zespolonych, KT 274 ds. Betonu
- Michał Dominiak z KT 171 ds. Sieci Komputerowych i Oprogramowania
- TAURON Dystrybucja SA z KT 74 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Wysokonapięciowej
- TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. z KT 267 ds. Elektrycznego Sprzętu Rolniczego oraz Elektrycznego Sprzętu dla Zakładów Zbiorowego Żywienia
- WAMTECHNIK Sp. z o.o. z KT 17 ds. Pojazdów i Transportu Drogowego

Podkomitety Techniczne

Nowi Przewodniczący Podkomitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w PK 7 ds. Zaopatrywania Mundurowego, Żywnościowego oraz Materiałów Pędnych i Smarów w KT 176 ds. Techniki Wojskowej i Zaopatrzenia dra inż. Tomasza Białeckiego reprezentującego Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych

Nowi Sekretarze Podkomitetów Technicznych

- W grudniu Prezes PKN powołała do pełnienia funkcji Sekretarza:
- w PK 8 ds. Eksploatacji Uzbrojenia i Sprzętu Marynarki Wojennej w KT 176 ds. Techniki Wojskowej i Zaopatrzenia mgra inż. Mirosława Dołowy reprezentującego Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych

NOWA OFERTA SZKOLEŃ ON-LINE PKN

Normy ISO a Dyrektywa w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii (tzw. NIS 2)

Zarządzanie zmianą w ujęciu norm ISO dotyczących systemów zarządzania m.in. 9001 i 27001

Bezpieczeństwo informacji, cyberbezpieczeństwo i ochrona prywatności według PN-EN ISO/IEC 27001:2023-08

Przetwarzanie w chmurze i ciągłość działania systemów informatycznych (ICT/ISC) na podstawie norm rodziny ISO 27000

System zarządzania ciągłością działania wg PN-EN ISO 22301:2020-04

Poznaj wszystkie szkolenia PKN